

PEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KOZLÖNY.

Novam ephemeridon, cui titulus *Pejermegyei Napló*, a catholicarum partium preposita promotione, id euidem prebans libenter. (Az általános katolikus törekvéseinek előmozdítására „*Pejermegyei Napló*” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <small>Kéziratok nem adnak vissza.</small>	Előzeteski és kiegészítésekben minden megyei postahivatalnál. Ezenkésztőség és kiadóhivatal: Székesfehérvár, art. István-tér 1.	Felolvas szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótanájos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték helyén 30 kr. Nyilttér sáronként 50 kr. Többszöri hirdetéseknek engedély
---	---	---	---	--

Értesítés.

Isten segítségével mind teendők, mind az iroda személyzete annyira felszaporodván, hogy nagyobb helyiségről kellett gondoskodnunk; tisztelettel tudatjuk, hogy f. hó 2-án a József-körút 31/b száma alá költözködtünk.

Új lakásunk a Népszínházról gyalog 5, villamos-vasúttal pedig — melynek előttünk fel- és lezálló helye van — 2 percnnyire fekszik t. i. a Rakóczy-térrel szemben.

Kérjük tehát tisztelt elbarátainkat, sziveskedjenek ezentúl mindennemű megkeréseiket fenjelzett s alul is olvasható új helyiségünkre címezni.

Ha azonban valaki időközben még a régi lakásunkra címezte volna küldeményét, legyen egészen nyugodt, mert azt azért biztosan megkaptuk vagy megkapjuk, mert annyi különféle megkeresés érkezik hozzánk naponta, hogy a néppárt irodájának vagy vezetőjének hollétét úgyszólván óráról órára tudják a postán.

Budapesten, 1895. november 3.

A **„NÉPPÁRT”** (orsz. közp. irodája)
Budapest, József-körút 31/b sz. II. em.

A szorgalmas parlament.

(b. l.) Hosszu szünetelés után tegnap fogott hozzá a képviselőház a jövő évi költségvetés tárgyalásához. Mit csinált a mi népképviselőtünk új év óta, a mióta Bánffy báró áll a kormány élén és mit csinált kormányralapte óta maga Bánffy báró? — Műveltek-e olyasmit, a minek hasznát a haza összes adófizető polgárai látnák? Dolgoztak-e a nép javának előmozdításán? Megérdemli-e a kormány és az országgyűlés azt a két milliót, amijébe az államnak évenként kerülnek? Kérdemelte-e a magát népképviselőnek nevező gyülekezet a nép bizalmát, és Bánffy báró miniszteriuma nem élt-e vissza a király bizalmával, nem sáfárkodott-e ezzel a bizalommal a közjó, az alkotmány kárára?

Ma a n. népképviselőink unósuntalan azt a szép frazist hangoztatják, hogy ők a népért a néppel dol-

goznak, a liberális táborban pedig nem győzik magasztalni a Bánffy-miniszterium erőteljes „magyar nemzeti” politikáját, mely úgy a szellemi, mint az anyagi téren hatalmasan előbbre viszi a nemzetet.

Mi nem adunk semmit a frázisokra, mi a tetteket nézzük és mivel a tetteket a szerint ítéljük meg, vajjon látta-e ezeknek hasznát az egész ország, a nemzet, vajjon megfeleltek-e ezen tettek az igazi haladásnak, az igazi magyar hazafiságnak, nem habozunk kijelenteni, hogy úgy a parlament, mint a kormány a lefolyt tíz hónap alatt híven szolgálta ugyan a Tisza Kálmán-féle liberalizmust, de a népért, a hazaért nem tett ugyszólván semmit.

A költségvetési viták tárgya parlamenti szokás szerint nemcsak elbírálása annak, miképen sáfárkodott a kormány az ország anyagi javaival, hanem megvitatása a kormány rendszerének, a kormány programjának is. Az egyes tárcák költségvetéseinek tárgyalásánál bírálat alá vétetnek a szakminiszterek összes intézkedései, az appropriacionális vita pedig, a mely a költségvetési vitát követni szokta, nem más, mint azon kérdés megvitatása, vajjon a képviselőház bizalommal viseltetik-e a kormány iránt, vagy sem?

Az egyes miniszterek költségvetéseiről s ezek kapcsán működésükről a költségvetés részletes tárgyalása folyamán lesz alkalmunk elmondani véleményünket, most, az általános vita elején nem bocsátkozunk részletekbe, hanem csak nagy vonásokban vázoljuk a Bánffy-kormány eddigi működését.

Erre a működésre rányomta a bélyeget már új év napján Wlassics Gyula miniszter, akkor még szimpla képviselő, midőn Bánffy-Dezso báró előtt tolmácsolván a szabadelvű párt újevi üdvözlését, a magasabb közeleti erkölcsös kultuszát proklamálta. Ez a „kultusz” az a vörös fonál, a mely végig húzódik a liberális kormányrendszeren, különösen, a mióta Bánffy báró áll az ügyek élén. Megnyilatkozott ez a kultusz Csáktornyan és Nyitrán, hihetett fopapját lelte lar-

nóczyban, érvényesült az Agliardi-heccben, a választójog elkobzásában, a néppárt üldözésében, a Kossuth Ferencel és a szászokkal történt paktumban, a peersubokban, a szerencsétlen decemberi törvények életbe léptetésében, a zágrábi botrányokban, az utolsó egyházpolitikai javaslatok keresztül hajszolásában, a felekezeti törvénybeigatásában és legutóbb Festetic gróf megbuktatásában.

Az ország sokkal jobban ismeri mindezen epizódokat, mintsem szükséges volna velők újra behatóbban foglalkozni.

De nemcsak a felsorolt botrányos tényekben nyilatkozik meg a magasabb közeleti erkölcsös kultusza. Megnyilatkozik az a kormány mulasztás a i b a n is és az első pillanatban nehéz eldönteni, vajjon mivel ártott a kormány többet az országnak Tetteivel-e, vagy mulasztásával. Tetteivel nemcsak hogy nem állította helyre a feldúlt vallási békét és nem pacifikálta a vallásokban mélyen megsértett katolikuskokat és egyéb jóra való keresztényeket, hanem csak annyit ért el, hogy a vallás védelmére alakult néppárt szélesebb alagra helyezkedett, felvette programjába az ország, a nép szellemi és anyagi érdekeit érintő összes kérdéseket s ezen alapon követel helyet a parlamentben, a törvényhatóságok és a községek tanácskozó testületeiben és a társadalom összes rétegeiben.

Még szükségesebbé tették a néppárt ezen szervezkedését a kormány mulasztásai. A kormány fentvázolt botrányos tettei nem engedték időt a kormánynak arra, de nincs is akaratja és ereje ahhoz, hogy üdvöset teremtsen. Az egyházpolitikai reformoknál sokkal szükségesebb a közgazgatási reform, a tanügyi reform, a közgazdasági politikánk reformja, a nemzetiség kérdés üdvös megoldása, a kuniai bíráskodás választási ügyekben, a választási törvény reformja, a valuta végleges rendezése és még sok más kérdés megoldása, a melyeknek pusztá felsorolása is hasábokat töltene be.

Mindezeknek nyomát se látjuk a kormány működésében, csak a leg-

utóbbi napokban jelentették ki Bánffy báró és Perczel Dezső, hogy készül a közigazgatási reformjavaslat. Erre a kijelentésre is csak az kénszerítette a kormányt, mert belátta, hogy az állami anyakönyvvezetés a közigazgatás reformja nélkül abszurdum. — Mit csinál tehát a kormány? Halom-számra gyárt anyakönyvvezetési rendeleteket, istápolja a börtét és a ká-lomistákat, tajtétköz ujságcikkekkel inspirál Lueger ellen, üldözi a néppártot és szervezi a szabadelvű pártot, a képviselőházban pedig skandalumokat provokál, hecceket rendez.

De hát munkaprogramm-e ez? Így kell foglalkoztatni a parlamentet? Így kell dolgozni az ország érdekében? Már több mint egy hónapja, hogy a parlament újra összeült. Mit csináltak ezen hónap alatt a honatyák és a kormány? Korcsmajelenetek színhelyévé tették az ország termét, napokig vitakoztak a házszabályok fölött és napokig szidták Bánffy bárót a zágrábi botrányok miatt. Aztán fél óra alatt letárgyaltak egy különben hasznos mezőgazdasági törvényjavaslatot, tízperc alatt elfogadtak harminc vicinális vasuti javaslatot és aztán napokig, hetekig »pihentek.«

Tegnap vette kezdetét a költségvetési vita. Az ellenzék sok kellemetlenséget szándékozik ennek folyamán okozni a kormánynak, de a mennyire mi Bánffyék cinikus flegmáját ismerjük, a támadások nem fognak benne sok kárt tenni. Ez nem is képzeltető addig, a meddig olyan parlamentünk van, mint a minő a jelenlegi. Veszekedésekkel, szépen hangzó, de üres szavakkal, természetlen talajra hulló eszmékkel nem érünk célt. A jövő képviselő-választásoknál a nép ismerni fogja kötelességét és

élve alkotmányos jogával, olyan parlamentet fog alkotni, a mely maga is dologkedvelő lévén, csak olyan kormányt fog tűrni az ügyek élén, a mely nem hecc-kormány, nem párt-kormány, nem henyélő-kormány, hanem komoly, dolgozó kormánya az egész országnak.

Halad a néppárt.

Egész csomó eredeti tudósítás és lapnyilatkozat fekszik előttünk, a melyek mindannyian örvendetes bizonyítéka a néppárt győzedelmes haladásának és terjedésének. Különösen nyilvánul ez a most folyó megyebizottsági tagválasztásoknál és ott, a hol a szabadelvű párt is szervezkedik.

Értesüléseink ezek:

Pozsony megye.

A pozsony megyei választások eredményét a „Magyar Újság” valóban megdöbbentően mondja és ez a liberális vallomás megerősítése azon mult szomb. híriünknek, mely szerint a liberális párt Pozsony megyében tönkre van téve. Az idézett lap azon állítása, hogy t. i. a megyében a „nótárius pánszlávok segítségével” „csupa szocialista hecc-káplán és néhány néppárti mágnás választatot meg”, a milyen neveléses, olyan hazug is.

Nádas községben (Pozsony megye) Kollár Márton plébános és a Katolice Noviny szerkesztője, 208 szavazattal, dr. Neumann József, pozsonyi ügyvéd 189 szavazattal lett megválasztva Seda Pál korompai jegyző ellenében, aki csak 38 szavazatot kapott. Ezt a 28 szavazatot is csak a kerület zsidai, a jegyzők, és néhány községi előjáró adták be. Iger megható volt a bélaházi választók felvonulása. Ezek, szám szerint 51-en, megvetve a liberálisok által felajánlott reggelit és a megrendelt és készonálló 6 kocsit, gyalog mentek Nádasra és dacára a hulló esőnek, vígan énekeltek a néppárti dalokat. A kerület 256 választója közül több mint 230 szavazott le.

Szomolányban (Pozsony megye.) Holkovics Mihály gazda, az odaváló jegyző ellen 117 szavazattal győzött.

Rácsén Mirovcsky jegyző csufosan megbukott egy néppárti jelölttel szemben. Felen Egyházi jegyzőt óriási többséggel megbuktatta a néppárt.

Bazinban Meissel gyógyszerész, a megyebizottság régi oszlopos liberális tagja, megbukott egy néppárti földműveléssel szemben.

Hogy mekkora erővel lépett fel a néppárt Pozsony megyében, az kiviláglik a következő számadatokból is:

Morva-Szent-Jánoson győztek a néppártiak: Kubina József orsz. képvis. 195, Hlagicz Márk földműves 191 és dr. Déer József 190 szavazattal, míg a liberálisok: Okányi jegyző 31, Kretter jegyző 32, Matzner 22, Tóth megyei főerdész 17 és Boldizsár áll. tanító 11 szavazatot kapott. A néppárt többsége 158 szavazat.

Nagy-Lévárdon győztek a néppártiak: Szommer, Wenkheim gróf jószágigazgatója 235 és Taski János plébános 196 szavazattal. A liberálisok: Klempa alispán 101, Huttya jegyző 31, Csenkey egyetlen egy szavazatot sem kaptak. A néppárt többsége 95.

Bur-Szent-Miklóson győztek a néppártiak: Pihoda Pál plébános 211 és Horáček József plébános 194 szavazattal. A liberális jelöltek közül Pezckó szolgabíró 23 és Szoják jegyző 1 szavazattal kisebbségben maradtak. Moravcsik alj-bíró egyetlen egy szavazatot sem kapott. A néppárt többsége 161.

Pozsony-Széleskúton megválasztottak Aujevszky eszperes néppárti és Veloncsics István nemzetipárti.

Szatmármegye.

A mérki kerületben (Szatmárm.) halottak napján volt a választás. Szavaztak Mérk, Vállaj és Csanalós községek és fényesen megbuktatták a liberális jelölteket. Beadott 321 szavazat, melyekből a néppárti jelöltekre: Hrabovszky István mérki plébánosra 204, Sehek Pál vállaji gazdára 195, Tempfli Ferenc csanalósi gazdára 186. Kovács Lajos csanalósi plébánosra 180 szavazatot adtak be; a liberális kormánypárti jelölt, Orosz Árpád körjegyző és anyakönyvvezető kapott 131 szavazatot, Koch Mihály liberális gazda 121, id. Brehm György fény

TÁRCA.

Az indifferensek.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája. —

Alig van furesabb helyzet, mint az, midőn a mesebeli orosz lány birokra kel a kis nyullal. Ennél talán csak az az egy fonákabb, a mi nem is egészen mese, hogy Magyarországon tizenöt milliónyi kereszténynek kell az álliberalizmus lényegében maroknyi csoportjával küzdelemre szállnia, és — ezer szerencse, hogy a kis nyul végképen be nem keríti a nagy oroszánt.

Legalább a mű-közvélemény és a dolgoznak gyárilag előállított rendje ezt látszanék igazolni. Hisz a társadalmi élet bármely mozzanatát figyeljük is meg, a keresztény eszméket és érdekeket mindig jobban és jobban a háttérbe látjuk szorolni. A szellemi téren, a tudományban, a felső-, közép- és népoktatásban a vallásérkölesi irány száműzve, a társadalomban a kiváltságok, javadalmak, államsegély, magasabb állások, előkelőbb szerepek a részvényesek között kisorsolva. Sőt a kormány által subvencionált, az „Alliance Israélite Universelle” által támogatott sajtójukban ostromra kelnek Magyarhonunk ezeröves nimbuszával övedzett keresztény jellege ellen, gunyitárgyává teszik mindazt, a mi csak szent előttünk, meggyalázzák hitű nagyjainkat, inzultálják főpapjainkat, sértésekkel illetik a szenteszék képviselőjét, a szerződések és állatlevelek sorába aloszonyítják szentes-

geinket. És — mint a mámoros ember, a ki másnap érzi szenvedett sérelmeit — mi is csak most kezdünk oszudni mindezek után.

Sőt most se még! Vannak még néme-lyek, a kik rideg álomkórban, zaibaszto indifferentizmusban tepsednek. Ugyanis a főrendek, a kik ugy anyagi függetlenségük, mint gondos kiképezettségük, magasabb műveltségük által erre hivatvák is, lelkesedve ragadták kezükbe a vezető zászlót; a polgárság zöme pedig, a mely legjobban érzi ezen szélhámos reklam- és szilpolyrendszer okozta modern rabszolgaságot, tömegesen csoportosult a kitzúzott lobogó köré és onnan sem a szabadelvű szuronyok, sem a piszkos alkotmányértések, a jog eltírása, a szabadság arculverése, a bünpalástolók csürhé népének szemérem hiánya nem képesek eltántoritani.

Ellenben kivált a középosztály egy része, a mely oly önelégülten tetszeleg magának az „intelligens” jelzővel, még mindig vonakodik a sikra szállni. — Mi ennek a léha közönynek oka? Nem mernék ezt valamely megfontolt elvnek, valamely régen túlhaladott filozófiai rendszer hatásának rovasára írni. Hisz azon bölcseleti iskolák, a melyek a fegyelméletlenül és felületesen gondolkodókat talán képesek lennének ebbe az irányba terelni, mint Spinoza pantheizmus, Fichte, Schelling. Hegel bölcselete, Kant (Religion innerhalb der Grenzen der reinen Vernunft) oly kevés zavart okoznak nálunk, mint a napszúrás az eszkimóknál, a jégzajlása Sahara sivatagján. Hogyan tulajdoníthatnánk ezen iskoláknak

hatást a laikusokra nálunk, a hol Medvecky a filozófia képviselője.

Nem a gondolkodás, hanem épen a kellő gondolkodás hiánya oka e közönynek. Nem törődnek nálunk az ilyen elvont, anyagi haszonnal nem járó és mégis fejttörést okozó elmélettekek.

A szóban levők egy része az államtól való függésüket hozza fel indifferentizmus okául; pedig jól tudják, hogy potius Deo, quom hominibus és hogy az állam és a kormány fogalma nem mindig azonosak, sőt, mint jelenleg is, a kormány épen legnagyobb kártevője amannak. Másrészt, a kik pedig ugy képzettségük, mint foglalkozásuk által is fegyelmezett itélőképességük folytán irányt ad szerepre lennének hivatva, kifáradva a mindennapi kenyérért való küzdelemben, megmaradt idejüket vagy szakismereteik gyarapítására, családi ügyeik rendezésére, üdülésre fordítják, vagy beülnek a karosszékbe és — onátadással olvassák a zsidólapokat. Ismét mások, a kik képzettség, műveltség, jellem, itélőképesség és ismeretek tekintetében nagyon is fölben maradt emberek, hogy minden tekintetben mutakozó vékonypénczűségüket eltakarják, a leghangzatosabb jelszavakat hordják folyton ajkukon, a logdivatosabb, de általuk félig sem értett elvek hangzatosával dobálódnak és esküdnének erősen összes ismereteik kizárólagos forrására és olvasmányaik egyetlen tárgyára, — a zsidó lapokra. Míg ismét mások, a kliensek és proletárok csoportja, nem törődve elvvel és magasabb szempontokkal, akon követik előbb említett pátronusaikat.

liberális közgyám 51 és Ujváry Béla liberális postamester 21 szavazatot. Dömötör Elek és Szájbel vállaji róm. kath. tanítók a farmatringos körjegyzőt támogatták, sőt Dömötör nyilvánosan korteskedett a liberális jelöltek mellett s a jó érzelmű néppártiakat is törekedett elszédíteni. Sajnos, Pény község róm. kath. szavazói mindnyájan a körjegyzőt támogatták szavazataikkal.

Kis-Majtényban (Szatmárn.) szintén e hó 2-án volt a választás. Szavaztak Kaplony, Kálmánol, Domahida és Kis-Majtény községek. Győztek a liberális jelöltek: Domahidy Elemér nagy-károlyi főszolgabíró 127 és Ujfalussy Dezső 130 szavazattal, míg a néppárti jelöltek igen tekintélyes kisebbségeket értek el: Kind Mátyás kaplonyi földmives 114, Egeli Pál kálmánoli tanító pedig 119 szavazatot kapott. Kaplony és Kálmánol választói csaknem egytől-egyig a néppárti jelöltekre szavaztak és megbotránkozással visszautasították a vesztegetési kísérleteket, míg a majtényiak egyenként 5 frtjával adták el szavazataikat a liberálisoknak. Mikor a liberálisok látták, hogy minden valószínűség szerint kisebbségben maradnak, Domahidáról s a mezőkről erőszakkal hurcolták a választókat az urna elé. A majtényi választás fényes erkölcsi győzelme a néppártnak.

Tolnamegye.

Tolnamegye egész területén az ellenzék győzött. A néppárt hívei dicséretes tevékenységet fejtettek ki, Báltaszéken és Tótkeszi-ben győztek is, úgy, hogy ott listájuk teljesen keresztül ment. A függetlenségi jelöltek csaknem mindenütt győztek.

Baranyamegye.

Vörösmarthon (Baranyamegye) megválasztottak: Zvonicek Alajos plébános néppárti és Jantay József jegyző muszaj-liberális.

Szajkon (Baranyam.) a néppárti Waldfogl Károly plébános választott meg. A kormány egész Baranyában mindent tesz a néppárt elnyomására de hiába: a néppárt megerősödve vonul be a megyeház termébe.

Nyitramegye.

Nyitramegyében tegnap, szerdán kezdődtek a megyebizottsági tagválasztások.

Ezekből telik ki az indifferensnek száma, a kikre támaszkodva az aránylag számba alig vehető semitizmus és szabadkőművesség képes volt Magyarország keresztény jellegét a sárba tiporni, szentségeinket lealázni, a felekezetiellenesség közvetett, esetleg közvetlen behozásával a nihilizmus, carbonarizmus és sansculotterie könnyen gyulós és robbanó anyagját szerteszőrni, a mely képes lesz honunkat lángjaiba temetni.

Pedig de hamarosan megváltozhatnak minden, ha különösen az intelligensebb osztálynak az a része gondolkodni kezdene. És ha már tekintélyek után akarnak indulni, ne a lapjaikban föltálat és a pelyhetlen állu zsidógyermekektől koholt bölcseséget, se a képzettség és tehetség dolgában szégyenletes-sillányan eleresztett kormánytagok zsenijét ne fogadják el mérvadó gyanánt. Mert ezek szerint a vallás felforgató, a felekezetiellenesség az az egyetlen gyógyító panacea, a mely az erköletlenséget, a romlottságot, az anyagi és szellemi tönkretűtást orvosolni képes. Hanem, ha tekintélyek előtt meghajolnak, akkor kérdezzék meg a világtörténelem korszakotalkotó lángelméit, hogy mit tartanak a most hirdetett nagy jelszavakról. Akkor látni fogják, hogy úgy az ókor, mint az ujkor bálmulandó lángelméi a felekezetiellenességet és vallástalanságot mennyire elítélték. Hogy csak futólagosan egynehányat említsék, ime Cicero ezt mondja: „Melyik vallás nélküli állam mondható a polgárok szövetkezetének és nem inkább latrok és tolvajok söpredéké-

Az előbbi választásoknál működött elnökök nem találtattak alkalmasnak a nagyhorde-erű szabadalvú „művelet” vezetésére új, kipróbált embereket állítottak a választások „alkotmányos módon való keresztülvetésére. A legveszedelmesebb a nyitrai kerület, melyben már keresztül ment a néppárt a tüzpöbán — ide adták az elnökök javát — csak egyet, Szulyovszkyt, a vármegye „megbízható” férfainak modelljét, Tarnóczyt nem hívták meg, attól tartottak, hogy ismert szerénységével visszautasítaná a megüsztelő megbízást. Megbízható forrásból adjuk a hírt, hogy a vák. elnökök a vármegye-házán megkapták már az utasítást az egyöntetű „alkotmányos” eljárásra vonatkozólag: Néppártnak nem szabad bejutnia. De mi lesz, ha a néppárt abszolút vagy épen olyan többséggel jön, hogy a kormány tőredék elenyészik mellette? Még kell roszálni a szavazókat — arra való a kor, a foglalkozás no meg az elnök. De ha még úgy se fog menni? — amire nagy a kilátás, mert sok helyen kötéllal sem fognak kormánypártit — mi lesz akkor? Akkor „véletlenül alaki hiába fog becsuszní” s ez épen elég arra, hogy az ellenzék hiába fáradt legyen s a második választásra eljönni ne legyen kedve. Ezek után már csak ágyukat meg torpedókat kell kirendelni, hogy még alkotmányosabban folyják le a választás. Sok helyütt a választás napját sem hirdették ki — titokban tartják. Hogy milyen komolyan dresszirozta elnökeit a megye, kitűnik abból, hogy több elnök leköszönt. Felébredt egyik-másikban a tisztesség érzet és becsület, nem akarták magokat ily üzemekhez eszközökül használtatni. No de ez a vármegye-házát nem bántja — megtalálja a zsák feltját. Vannak a kormánynak Nyitran ugyancsak jól dresszirozott, kutyaköteles elvtársai, a kik mindent keresztül visznek. De mit szól hozzá a becsület? . . .

Spectator.

A Szepességben.

Végül pedig hadd álljon itt a liberális „Magyar Hírlap” jelentése a szepesi liberális párt kudarcáról a néppárttal szemben:

„A löseji szabadalvú párt vasárnap tartotta volna alakuló ülését, ha az előterjesztett alapszabályokra nézve meg tudott volna egyezni. Az alapszabálytervezet ellen az ülés-

nek?” Horatius úgy nyilatkozik, mintha csak a polgári házasság mostani korában élne: „A bűnnel terhelt századokban előbb a házasságok fosztották meg tisztességétől. És ez volt forrásuk azon csapásoknak, a melyek a házára és a népre háramlottak”. (Lib. III. Od. 5.) Verulomi Baco: „Soha sem volt egyetlen oly filozófia rendszer, törvény, fegyelmi szabály sem, a mely az emberi társadalomra annyi és oly nagy jótétéményt árasztott volna, mint a kath. vallás”. (De scient. I. VII. 1.) Machiavelli: „Ha a vallás és Isten félelmét kioltják az ember szívéből, akkor az eskü szentségét csak annyira becsülik, és csak annyiban tartják meg, a mennyiben hasznot huznak belőle és az emberek nem azért fogják használni, hogy azt megtartsák, hanem hogy annak segítségével könnyebben csalhassanak”. Nagy Napoleon „A legnagyobb szolgálat, a melyet Franciaországának tettem, a vallás visszaállítása. Mik volnának az emberek vallás nélkül. Leitnék egymást a legzsebb asszonyért vagy a legnagyobb körtéért!”

Igy nyilatkoznak a világ ezen és sok más legnagyobb lángelméi a mostani kormány által hirdetett elvekről, pedig Bánffy ellen téplált személyes ellenzékenység egyikét, még választásait, Cicero-t sem lehet valódni. Cogitate et quae feceris sapite!

DR. GERÉB KÁZMER.

előtt egy szűkebbkörű bizottság több kifogást tett és így tárgyalása későbbre halasztott. Az ülésen, melyen Szönyey Kálmán polgármester elnököl, először is felolvastott Csáky Zénó gr. terjedelmes felhívása, mely a néppárt szervezkedésével szemben a szepesmegyei hat választókerület szabadalvú választóit tömörítésre hívja föl. A felhívást a gyér számban egybegyűlt választók éljenzéssel fogadták. Majd megválasztották elnökül Szönyey Kálmán polgármestert, jegyzőül pedig Bauer Simon dr. főreális tanárt és Fleischhacker F. városi főjegyzőt. Az elnököt megbízták, hogy a legközelebbi ülést mentől előbb hívja össze, a mit a néppárt szervezett volta és a közeledő megyebizottsági tagok választása tesz szükségessé. Az ülésen a legnagyobb lehangoltság uralkodott és általában volt a nézet, hogy a Szepesség kerületeinek a többségét a néppártnak máris sikerült teljesen behálózni. Mindez pedig a vezetők indolenciájának a következménye.”

Mosonmegyében.

Fényes győzelmeket aratott a néppárt e hó 4-én a mosonmegyei bizottsági tagválasztásoknál. A Szigetköz 7 községe választott Puskiben. A néppárt csak a legutóbbi napokban szervezkedett ezen választásra, mindazonáltal zárt sorokban, vonult fel és meghiusította a főispáni titkár és a zsidó körörvos minden terrorizmusát. Megválasztottak: Rohrer Károly főhercegi uradalmi tisztartó 201, Tóth András tarnói földmives 209 és Hegyi Erasmus lipóti földmives 182 szavazattal, míg a liberális jelöltek: a körörvos 13 és a körjegyző 26 szavazattal kisebbségben maradtak.

Visszaélések a megyei választásoknál.

A legtöbb megyében csak e hó közepén és végén ejtették meg a megyebizottsági tagválasztások, okulva az eddigi választásoknál tapasztalt visszéléseken, célszerűnek látjuk a következőkben megismertetni a választási eljárást s az ott már teljesen befeszkelődött visszaélésekkel szemben rámutatni a védekezés törvényes eszközeire:

1. Hogy a megyebizottsági tagok választása mely községekben és hol történik, azt a körjegyzőtől, illetve a község birájától lehet megtudni.

2. A ki választó, az választható is. A választói joggal bírnak az 1895-ik évre összeirt képviselőválasztók.

3. A szavazás titkos és a behajlított szavazólapok átadása által történik.

4. A választásnál eljáró bizottságnak nincs joga betekinteni a szavazólapra s ha ezt a bizottságból valaki megtette, jogában áll azt a jegyzőkönyvbe felvéteni, a melyet a bizottság a választási aktus alatt amugy is vezetni tartozik.

5. Az ellenzék ismervén a kormány jogtipró eljárását, az egész választás alatt résen legyen. Ezt legjobban megteheti az által, ha az urnához bizalmi férfiakat állít, a kik pontos névjegyzéket vezessenek azokról, a kik a választásnál jelentkeztek. Ha a szavazólapok összeolvasásakor kiderült, hogy több a szavazati lap a jelentkezett szavazók számánál, a hamisítás nyilvánvaló és megsemmisítendő.

6. Minden ilyen hamisításról két tanuvál alatt jegyzőkönyv veendő fel és a 15 nap lefolyása alatt helyegmentesen az illető megye igazolóválasztmányához beadandó.

7. Eddig a megyebizottsági tagok választása úgy történt, hogy a jegyző írnoka által a megválasztandó nevét annyi szavazati lapra leíratta, a hány volt a választók száma. Az ellenzék vezérei hasonlóképen járjanak el.

8. A megyebizottsági tagok választásánál igen sok helyen ebéd alatt történik leg-

több visszaélés. Ugyanis titokban megvizsgálják a beadott szavazatokat és az ellenzéki jelölt szavazati lapjait a liberális jelöltével cserélik fel. Azért a bizalmi férfiak, félre téve minden regardot, kérlelhetetlenül ragaszkodjanak ahhoz, hogy a választási aktus vagy megszakítás nélkül történjék, vagy ebéd alatt a beadott szavazati lapok az elnöknek és egy bizalmi férfinak pecsétével lepecsételtessenek.

9. Nem választható meg, a ki nem állampolgár vagy nem 24 éves.

10. A választás reggel 9 órakor kezdődik és délután 4 óráig tart, a melyen tul szavazatot elfogadni nem szabad. Ha a választás színhelyén toronyóra nincs, az elnök órája mérvadó.

11. A választás eredményét még aznap kell kihirdetni.

12. Végre a szavazó-lapok meghamisítása, eltévése, rendeltetésüktől való elvonása vagy felcserélése az 1878. V. t.-c. szerint 5 évig terjedhető börtönnel sújtandó, ha azt a szavazatszedő-bizottság valamelyik tagja teszi; ha más; 1 évig terjedő elzárás a büntetése, de csak úgy, ha a választás után legalább 8 nap alatt a választási küldöttség vagy az azt kiküldő hatóság előtt a felszólamlás történt.

BELFÖLD.

— **A Festetich-affér a képviselőházban.** A képviselőház kedden újra megkezdte üléseit. Az egész ülést *Festetich* gróf ügye töltötte be. *Ugron* Gábor hevesen megtámadva a kormányt, kérdezte *Festetich* lemondásának okait, mert — mond — miniszteri tárcákat házilag kezelni nem lehet. A képviselőháznak, az országnak tudnia kell, mi történik a felölös kormányban. *Festetich* Andor gróf erre röviden kijelentette, hogy olyan intézkedésekről volt szó, melyeket ő helyesnek ismert fel s ezért életbeléptetni kívánt. *Mindazonáltal bizonyos körökben és bizonyos oldalo*król ezen intézkedések nem találtak helyeseknek s ezen ellenvélemény kifejezésre jutott a kormánypartban. „Abban a percben azonban — mondá a volt miniszter, — melyben meggyőződtem arról, hogy *partom* keretén belül ezen intézkedések ellen *leghatározottabb ellendlásra* találok, mikor meggyőződtem arról, hogy *ezen mozgalmak saját személyem ellen irányultak partomon belül* — visszalépett, lemondott. — *Beöthy* Akos csatlakozik *Ugron* Gábor felfogásához s azt mondja, hogy nem *Hegedüs* Sándornak és barátainak miniszterei a kormány tagjai, hanem az országéi s helyöket csak akkor hagyhatják el, ha az országgyűlés fejezi ki irántuk bizalmatlanságát. *Hegedüs* Sándor meglehetősen mérges válasza után *Polónyi* Géza kérdezte a volt minisztert, igaz-e, hogy 100.000 fríot fizetett saját zsebéből azért, hogy az illetők elálljanak a pusztapéterai szerződéstől. *Festetich* gróf ezt határozottan tagadta, mire *Horánszky* Nándor a válság megnyitásának napirendre tűzését követelte. *Perczel* Dezső belügyminiszter bebizonyítani igyekezett a válság lefolyásának teljesen alkotmányos jellegét. *Étvös* Károly csatlakozott *Horánszky* Nándor indítványához, melyet azonban a ház 58 szóval 56 ellenében leszavazott.

A mi *Festetich* grófnak fentidézett nyilatkozatát illeti, azt igen sajtóságsnak találjuk. A volt miniszter meggyőződést szerzett arról, hogy saját pártjában antipathia

uralkodik személye ellen, de kijelenti, hogy ezen ellenszenv okát a házban nem ventilálhatja, mert respektálja a párt véleményét épen úgy, a mint saját nézetének respektálását is kívánja a párttól. Egy olyan reptély, a melynek megoldását sokkal nagyobb joggal követeljük, mint a lemondás indoklását. A volt miniszter szavaiból világosan kitűnik, hogy a szabadelvű párt kebelében heves ellenáramlatok dolgoznak egyes párttagok elen. Ez új bizonyítéka annak, hogy ez a párt teljesen megérett a halálra.

Miklós Ödön államtitkár lemondását kedden közölte a hivatalos. A volt államtitkár tegnap buszított el tisztikarától.

Darányi Béla, az áll. ménésbirtokok ujonnan kinevezett főigazgatója tekintettel arra, hogy bátyja miniszterré nevezetett ki, lemondott állásáról és ezzel megmutatja, hogy jobban utálja a nepotizmust, mint az a párt, amely miniszterré tette *Darányi* Ignácot.

Darányi Ignác kedden tette le a hivatalos esküt 5 felsége kezébe.

— **A kath. ügy és a papság.** Ujabbban a tapolcai szentteleki, felső-aradi és tuszovkai esperesi körületek nyilatkoztak a katn. zsinat megtartása és az igazságtalannul elítélt kath. szerkesztők megkegyelmezése mellett.

— **Perczel Dezső titka.** Perczel Dezső belügyminiszter Győrött kijelentette, hogy az általa munkába vett közigazgatási reformjavaslatok sem a Szalavszky, sem a Hieronymi-féle tervezetekkel nem azonosak s azoktól általában eltérő elveken s alapon nyugszanak. Hogy miben van az eltérés, azt nem mondta a miniszter ur.

— **A költségvetési vita.** A pártönkivüliek elhatározták, hogy a jövő évi költségvetést általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadják, de a költségvetési törvényt, mint bizalmi kérdést nem szavazzák meg. A többi ellenzéki pártok még általánosságban sem fogadják el a költségvetést.

— **Egy angolországi rabbi a vegyes házasságokról.** Rosenberg Sándor aradi rabbi felfogásával szemben, melyben nagyon is feltűnő a szereplési viselkedés, érdekes, minő állást foglal el Anglia fővárosában. Dr. Adler Herman ugyanis a vegyes házasságok egyházi megáldása tárgyában ezeket írta dr. Kohn Sámuel fővárosi rabbinak:

„Itt Angliában zsidók és keresztények közti vegyes házasságok rabbi részéről még a legszabad-elvből sem adhatnak meg semmiféle formában, sem pedig bármiféle egyéb zsidó-vallásos szertartással meg nem szenteltetnek. Ily házasságra lépett például lord Rosebery is az elhunyt Rothschild Ilona bárónéval; e házasság megkötésénél sem alkalmaztak zsidóvallási szertartást, jöllehet az utóbbi házasság zsidó maradt.“

KÜLFÖLD

— **Ausztria.** A bécsi antiszemita kétfőn, Lueger névünnepe alkalmával fényes ünnepséget rendeztek, melyen Lueger hazugságnak jelentette ki a budapesti zsidó sajtó azon híresztelését, hogy az uralkodó nem fogja őt megerősíteni polgármesteri állásában. Majd tiltakozott azon ráfógás ellen, mintha ő gyűlölné a magyarokat. — *Badeni* gróf miniszterelnök a reichsrath költségvetési bizottságában kijelentette, hogy a választási reformjavaslatot legközelebb terjeszti a ház elé.

— **Románia.** A képviselőházat a kormányban beállott változás miatt a király feloszlatta. Az új választások nov. 22-től 28-ig lesznek.

— **Franciaország.** A Bourgeois-kormány kedden mutatkozott be a kamarában. Bourgeois

miniszterelnök programnyilatkozatában többek közt kijelentette, hogy törvényjavaslatot fog előterjeszteni, mely a parlament tagjainak a mandátum elvesztése mellett megtiltja, hogy igazgatótanácsosai legyenek oly társaságoknak, melyeknek az állammal szerződésük van és oly szindikátusoknak, a melyek pénzügyi értékek kibocsátására alakultak. (Nálunk is elkélne ilyen törvény!) A kormány támogatni fogja azokat az indítványokat, a melyek a munkásosztályok kölcsönös biztosítására vonatkoznak. Utal az egyesületi szabadságról szóló törvény megalkotásának szükségességére, hogy az egyházak és a szuverén állam közti viszony szabályozását előkészítse. A jelenlegi közigazgatási regimment nem akarja érinteni, de pótlóintézkedéseket fog nyulni, melyeknek célja a mezőgazdák bizonyos üzérkedéstől megóvni.

— **Törökország,** a hol ugys anny bajt okoznak a törökök és keresztények folytonos surlódásai, a financiális tönk szélén van. Az ottomán bank fizetés-képtelenné vált s ez óriási s a külföldre is kiható pánikot okozott Konstantinápolyban.

Telefon-jelentések.

Budapest, nov. 6.

A költségvetés tárgyalása.

Botrányosan üres Ház előtt kezdődött tegnap a jövő évi költségvetés tárgyalása: újabb jelöl annak, mennyire szeretik a mi drágalátos honatyáink (inkább tékozló fiúk!) a komoly munkát és mennyire ráillik képviselőházunkra ez az elnevezés, hogy — Augiász istállója.

Jelasich és *Crukovich* horvát képviselők lemondásának bejelentése után következett a jövő évi költségvetés tárgyalása.

Hegedüs Sándor előadó hosszabb beszédben diéséri a költségvetést, de a legnagyobb óvatosságot ajánlja a kormány és a képviselőház figyelmébe.

Helfy Ignác hat. javaslatban kéri, hogy a ház a 67-es alapon álló kormányának a költségvetést nem szavazza meg. (Komédia! Hát akkor miért szavazta meg a függetlenségi párt ugyanezen kormányának az egyházpolitikát? Szerk.) Megtámadja a költségvetés realis alapját és a legutóbbi hosszú szünetekből bizonyítja a kormány tehetetlenségét. A zágrábi botrányok azt mutatják, hogy a kormány képtelen megvédeni az ország tekintélyét. Keményen megrója a választási visszaéléseket és *Festetich* lemondásának inparlamentariss voltát.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök roppant derűltsgé között kijelenti, hogy csak akkor fog lemondani, ha erre elérkezettnek látja az időt. (Mintha ez csak tőle függne!) Egyebekben tagadja *Helfy* állításait, de a választási visszaélésekről egy szót sem szól.

Horánszky Nándor szerint a költségvetés nélkülöz minden őszinteséget. A számcsoportosítások erőszakosak és mester-ségesek. Már a gazdasági krízis miatt is új pénzügyi politika kell. A jövedelmi források ki vannak aknáva: Honnan veszi majd a kormány a közigazgatási reform költségeit? Az adójövedelmek esőkennnek, a vasutiak is. Sürgeti az adóreformot és a hitelügy rendezését. A költségvetést nem szavazza meg.

Szünet után *Polónyi* Géza a balmaz-ujvárosi kivándorlások, *Bessenyei* Ferenc pedig a temesmegyei telepések insége tárgyában interpellál.

Perczel Dezső belügyminiszter megayugtotat válasza után az ülést véget ér.

— **Szabadelvű körökben** az a hír van elterjedve, hogy *Darányi* utódja a képviselőház alelnöki székében *Teleszky* István lesz. A szabadelvű és a Justh-frakció tegnap esti értekezleteiben elfogadták a vallás szabadságkorlátáról szóló törvényjavaslatnak a főrendiház által megállapított szövegét.

TÁVIRATOK.

— **Bécs, nov. 7.** (Ered. táv.) Liberális forrásból eredő hírek szerint **L u o g e r** nem nyerte meg a legfelsőbb megerősítést. (?)

— **Zágráb, nov. 7.** (Ered. táv.) A bán tiszteletére tegnap este 80 terítéki bankett volt. — A jogpárt tegnap tudomásul vette **Folnegovics** lemondását az elnökségről és felhívta az osztrák reichsrath horvát klubját, rosszalja **Folnegovics** magyarbarát magatartását.

— **Konstantinápoly, nov. 6.** (Ered. táv.) A pénzügyi pánik még egyre tart. Számos tartományból újabb hírek érkeznek véres összeütközésekről. A szultán a bolgár diplomáciai ügyvivő előtt is kijelentette, hogy **Macedoniában** is akar reformokat életbe léptetni, ha a macedon-bizottság abba hagyja látásait.

A színházi szezon előtt.

Múlt számunkban jeleztük már, hogy a székesfejérvári—szombathelyi színházak igazgatói **Dobó Sándor** és **Dayka Balázs** társulata, november hó 16-án kezdi meg előadásait Székesfejérvárott.

Jó hír elközi meg a társulat ideérkezését — s tényleg, ha átnézük a társulati tagok névsorát, ott a vidéki erők kiválóbbjait fedezük fel, ami elég biztosítékot nyújthat arra nézve, hogy városunk művelt közönsége előkelő nivón álló előadásokban gyönyörködhetik az idején alatt. Egyébként pedig **Dobó**nak régi jó hírneve is garancia erre nézve.

Az előadók személyzet kiválóbb tagjai. Nők: **Csonogory Mariska**, operett és népszínmű énekesnő; **Holéczy Ilona**, drámai és társalgási hősnő; **Cs. Pozsonyi Julia**, drámai és társalgási anya; **Kantay Teréz**, vígjátéki és operette komika; **Máthé Mariska**, drámai és társalgási szende; **Petrik Ágnes**, operette coloratour énekesnő; **L. Mihályfi Juliska**, vígj. szende és naiva; **Serlegi Ida**, operette és népszínmű soubrette-énekesnő stb.

Férfiak: **Dobó Sándor**, jellemkomikus, operette-buffo; **Dayka Balázs**, operette és népszínműbariton; **Lomniczi Béla** hős- és társalgási szerelmes; **Nagy Gyula**, operette-tenor és síhaderkomikus; **Mezei Ándor** operette és népszínműbariton; **Högyesy Gyula**, burleszk-komikus, tenor-buffo; **Rétay Gyula**, drámai apa, jellemszínész; **Németh János**, kedélyes apa, társalgási; **Palágyi Lajos**, lírai szerelmes, bonvivant; **Frank Ödön** jellem- és cselszövő stb.

A repertoírban megvannak a legújabb darabok is; a régebbiek között azonban olyan is fordul elő, a mely egyáltalában nem bír vonzerővel. Elavult, silány látványosságokból nem kérünk tehát. Összevágó, precíz előadások s jó, változatos műsorral szemben, hisszük, a közönség nem fog érzéketlenül maradni s készséggel fogja pártolni a hazai művészetet.

Mert csakugyan nem volna szép, ha Székesfejérvár, ez a régi magyar város, a magyar művészet pártolásában a német Sopron mögött maradna. Pedig ilyen formán van. Fejérvár e tekintetben nem dicsékszik a legjobb hírnével, s érzéketlenségével tavaly is pl. szélsőségekre hajította **Veszprémet**, aki, hogy közönséget csaljon a színházba, arra a jellemző gondolatra jutott, hogy érten sorsoltasson ki a színházban. Ilyen s ehhez hasonló dolgok pedig nagyon furcsa színben tüntetik fel egy magyar színművészetet, mint a publikumot is.

Megható lehetett az, amit akkoriban **Veszprémi** mondott:

„Óda van már minden,
Csak a vándorbot marad meg,
Csak egy könyv szememben” —

Sokan hangoztatják azt, hogy a színház rossz helyen áll, majdnem a város végén, s hogy tévív elé, a város ellenkező részéről bajosan lehet megközelíteni. Ez igaz lehet. De hát miért ne tennék meg, hogy a hazai művészetét egy kis áldozatot hozzzunk — ha az érdemes. Arra. Hisz utóvégre is csak nem jutottunk tán annyira, hogy ne tudnánk lelkesedni a szép, jó, és nemes iránt?!

Fanfaron.

Városi és vidéki hírek.

— **Személyi hír.** Dr. **Steiner Fülöp** megyéspüspök tegnap **Estérházy Miklós** Mária grófnál tett látogatást Csákváron, hétfőn pedig **Regensburgba** utazik, hogy, a mint már említettük, megkeresze **József** főherceg unokáját, **Thurn-Taxis** herceg és **Margit** főhercegnő új szülött fiát. **Regensburgból** valószínűleg az öreg **Kneipp**hoz **Wörishofenbe** is el fog látogatni a püspök.

— **Szent István király szobra.** Első szent királyunk szobrának ügye végre talán a megvalósulás stádiumába lép. Még csak tervezik, de már annyira vagyunk mégis, hogy a szobor helyéről beszélhetünk. Oly régen vajudik ezen ügy, hogy szinte nem is akartunk már hinni megvalósulásában. **Schulek Frigyes** műépítész és **Strobl Alajos** jeles szobrászunk lesznek a nagy mű előkészítői. A budai halászbástyát már bontják s itt, a budai oldalnak legkiemelkedőbb pontján fog állani a szent király lovas szobra, mint egy világító szövegnek, világító fényessége a magyar kereszténységnek. E helyről beláthatni az egész fővárost. Eredetileg a bástya délkeleti szögletén akarták a szobrot felállítani, de ott szűkölt a szobor a déli kapuval szemben fog állni. Eleinte oly nagy méretűre akarták a szobrot hogy egész **Budapest** bármely pontján gyönyörködhetek volna benne, de ez részint roppant összegre nyelne el, részint a **Mátyás** templom nagyszerűségét takarná el, így aztán a művészek megelégedtek a másfél életnagyságu mérettel. **Strobl** a lovat és a lovas palástját aranyzással szeretné díszíteni. Előre is örvendhetünk a nagyszerű műnek, mely a keresztény Magyarország megalapítójának emlékére állít meg.

— **Miniszteri jóváhagyás.** A belügyminiszter helyben hagyta az **Adony-Szabolcs-Székesfejérvári** helyi érdekű vasutára, a város által megszavazott 75 ezer forint kölcsön felvételét.

— **Katholikus kör Nagyvárádon.** Közel egy évi elömlés után vasárnap alakult meg a katolikus kör, az e célra a káptalan által épített díszes palotában. A rendkívül látogatott alakuló közgyűlésen jelen voltak **Nógrádi János** felszentelt püspök és a káptalan tagjai, valamint **Nagyvárad** kath. polgárságának színeje. A koronközi tisztelt **Bereczky Géza** viselte. A megejtett választáson a kör elnökei lettek: **Palotay László** kanonok és **Battyhány József** gróf, alelnökök **Denes János** plebános és **Dus László** városi főügyész. **Palotay László** megnyitotta beszédében a kör egyedüli céljait a vallásos érület ápolását hangsúlyozta és tiltakozott az ellen, hogy az alapítók a polgárság közötti békétlenség szítása vezetői volna.

— **Egy plebános beigtatása.** Kálmán Károly sóskuti plebánost ma igtatta be ünnepélyesen hivatalába **Magdiics István** ettyeki esperes-plebános. Ugy az esperes, mint az új plebános lelkes szent beszédekkel intézték a nagy számban megjelent hívekhez. Az egyházi ünnepély után a plebános házánál ünnepi ebéd volt, mely alkalommal **Kocsi-Mayer Gyula** ráckeresztúri főtanító egy szép költeményben sorolta fel a plebánosnak, mint egyházi költőnek és kitűnő szónoknak hervadatlan érdemeit.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, özv. **Dietrich Szilárd Ernőné**, **Dietrich Szilárd** ügyvéd és ügyvédi kamarai elnök édesanyja, f. évi nov. 5-én jobblétre szenderült. Temetése ma d. n. 3 órakor lesz. Ö. v. f. n.

— **Lányi Ernő Budapesten.** A nagy elhangversenyen, melyet a **Rózsavölgyi-cég** a múlt hó 28-án Budapesten rendezett első rangú művészekkel ezer meg ezer emberből álló közönség előtt, **Lányi Ernő**, volt székesfejérvári, jelenleg egri szé-

kesegyházi karnagy habár a programnak emberfölötti méretei voltak, (23 szerzőnek 32 művét adta elő 15 művész este 7/8-11 1/2-ig) habár a műsoron tizediknek lépett már föl, mégis fényesen megállta helyét: s két esodaszép darabját a legnagyobb tetszés mellett játszotta el.

— **Lepsényi fogadtatása.** A szegedi államfogházából hazatérő **Lepsényi Miklós** szerkesztő társunk fogadtatására alakult rendező bizottság múlt hó 31-én, — csütörtökön este — ismét népes érkekezetlet tartott. Az érkekezetlet folyamán a bizottság elnökevé dr. **Kontur Béla**, fővárosi orvost és író-t választották meg. Az ülésen megjelent a könyvkötői szakértő is, akivel egyetemben elhatározták, hogy az album piros selyembársonyból fog elkészülni, sarkain csinos ezüst círádakkal; ezüstből egy sziv iveli át a bársony táblát, a melybe a következő szöveg lesz ezüsttel benyomva: „**Lepsényi Miklósnak**, az apostoli hitvezérnek fogsága emlékére a katolikusok. MDCCCLXXXV. — XII/2.”

Azonkívül egy arany tollal s egy babér koszorúval lepik meg. A babérkoszoru nemzeti színű selyem szallagjára a következő szöveg lesz nyomva: „**Szabad Lepsényinek**, megérdemelt jutalmát, szerető hivei.” Mindhárom emléktárgy tiz napon át közönségre lesz kiteve. A fogadtatás, miután **Lepsényi** nem december elsején, hanem másodikán délután két óra felé jön haza, így december hó 4-én a nyugoti pályaudvaron lesz, honnan a **Széchenyi-téri** kioszkba mennek s tiszteletére ott este bankettoi tartanak. Elhatározták továbbá, hogy a nagygyűlést, melyen a részletes fogadtatási programot állapítják meg, e hó 7-én, vasárnap délután 2 órakor, a **Széchenyi-téri** kioszkban tartják meg. Itt fogják megbizni az ünnepi szónokokat, a kik **Lepsényi**hez beszédet intéznek.

A bankett jegyek a napokban már kaphatók is lesznek, személyenkint egy forintjával, a melybe három fogásos vacsora van beszámítva. A nagygyűlésen lesz felolvasva az átnyújtandó album szövege is. A rendező bizottságba újabbán, katolikus közéletünk sok jelese lépett be. Újabbán jelentkezőeket elfogad a **Lepsényi** fogadtatását előkészítő ünneprendező bizottság titkári hivatala (**Budapest, Práter-utca 44. sz.**) A bizottság 130 tagból áll ez idő szerint. A fogadtatás napjára, december másodikára felhívja a bizottság az összes vidéki katolikus köröket, egyesületeket, társulatokat, hogy küldött-ségileg képviseltesék magukat a fogadtatásán. Eddig jelentkeztek a keeskemétek, ceglédiek, váciak, ráckeveiek, hálasiak, hontmegeiek, kispesztiek, lajosmizseiek, óbudaiak, svábhegyiek stb. A rend fentartására a budapesti kath. legény-egylet vonul ki. A komoly készülődésekből következtetve, úgy hisszük, hogy az ünnepély viszhangot fog kelteni az egész ország katolikus hívőinek sorában, oly páratlan lesz az ő maga nagyszerűségében. A részletes programmal annak idején befogunk szemolni olvasóinknak. A bankett jegyek már most kaphatók a rendező bizottság tagjainál és a titkári hivatalban.

— **Jótekonyság.** Felkérteünk a következő sorok közlésére: **Hollensteiner Imréné** 6 nagysága dr. **Ziemánszky** ravatalára szánt koszoru megváltása címen volt kegyes a jót műgyeletnek 5 frtot adományozni, mely jótekonyságáért fogadja az egyelet nevében hálás köszönetemet. **Lányi Istvánné**, pénztárnok.

— **Derék plebánosok.** Míg az új rend dicőségétől elkapatott anyakönyvvezetők legnagyobb része a törvények, rendeletek és ministeri kijelentések ellenére úgy tünteti az u. n. polgári házasságot, még pedig a főispánok utasítására és a belügy-minister hallgatag beleegyezésével, mintha az hivatalosan teljesen pótolná az egyházi házasságot és míg ez egyházellenes okoskodásból kiindulva azt követelik a felektől, hogy olyan ruhában jelenjenek meg előttük, mintha a pap elé a templomba mennének, addig sok helyütt felvilágosítják a plebánosok a félrevezetett népet az új intézmény valódi értéke és azon becslésé iránt, a melyet az megérdemel. Így Fejérmegye egyik községében a plebános kihirdetvén az új rendet szívrok köztette a házassaladónak, hogy épen úgy menjenek az anyakönyv-vezetőhöz beiratkozni, mintha passzusz akarnának iratni. — Az anyakönyvvezető meg hallván ezt, nosza sietett a vármegyeházára panaszkodni, kiönteni az ő mélyesleges liberális keszvét. — Persze, hogy nem ért el semmi sikert, mert a hívek inkább a plebánosra hallgatnak, mint az anyakönyv-vezetőre.

— **A civilizáció, mint az országokban a születések csökkentője.** Bordiő, külföldi hírneves statisztikus, számokkal mutatja ki, hogy a civilizáció előhaladása mily nagy mérvben csökkenti a születések számát Európában. Az utóbbi 20 év alatt (1874—1894.) a franciáknak amugy is félszázalékos fogyása pláne eljósolt adatot tüntet fel. Ez országban ugyanis 20 év előtt, 100 lakos után csak 26 volt születés s ezen csökkenést is 25-5-re súlyozva találjuk manapság. Ime az általános összehasonlító tábla: 20 év alatt, 1000 lakos után, a születések száma leesett:

Angliában	36-ról—30-8-ra
Skóciában	35-6—30-8
Irlandban	26-5—22-7
Németországban	40-5—36-2
Ausztriában	39-9—37-7
Magyarországon	44-5—42-2
Svájcban	31-7—27-7
Belgiumban	32-9—29-1
Hollandiában	36-7—32-9
Svédhonban	30-8—27-9
Norvégiában	31-2—30-3
Dániában	31-8—30-6
Oroszországban	50-1—48-5
Finnországban	36-9—32-3
Görögországban	30-1—25-7

Ez adatokra nagyon helyesen jegyzi meg M. P. Leroy, hogy a civilizáció, a higiénia minden szabályai mellett is a népek prokreációjánál csak gatlóképpen szerepel. Mi pedig azt állítjuk, hogy a civilizáció csak a malhusianizmust terjeszti, még pedig nem csupán a művelt osztályoknál, de a parasztiak közt is. Malthus angol prédikátor egyeb iránt a százok már rég lefűtötték. Másrészt az is igaz, hogy a nemzeti önfenntartás és lét szempontjából többet ér a kevesebb születés, a kellő módon való fölnevelés és eltartás, mint a sok szánya nyomorék és koldus generáció.

K. K.

— **József főherceg titkára.** Rohács József államvasuti hivatalnokot a napokban csalás és okirathamisítás bűntette miatt elzárták. Rohácsnak két év előtt viszonyra volt egy alicsuthi leánynyal, ki a vasuti vendéglőnél szolgált. Időközben a leány anyja beteg lett s leányát haza hívta. A leánynyal Rohács is elment s odahaza a leány anyjától kicsalta megtekartított készpénzüket s azzal visszament a fővárosba, hol vig napokat kezdett élni. Kollegáinak Rohács megaviselelte s költögetése feltűnést, ezeknek azt mondta, hogy József főherceg felfogadta titkárnak s előleget is adott. Az alicsuthi jegyes időközben azután megtudta, hogy Rohácsnak felesége és gyermekei vannak, feljelentette őt ugyanakkor, midőn az államvasut hivatalnokainak önszegélyző s takarékos-egylete okirathamisítás miatt adta be feljelentését.

— **A vaáli gazdák grüllése.** A vaáli járási gazdák f. hó 5-én népes gyűlést tartott König Károly püszta-zámolyi főbírók elnöklése alatt, melyen a megye gazdasági viszonyait

tárgyalták. — A vám- és kereskedelmi szerződés megújítására vonatkozó ügyet pedig Libits Adolf főhercegi uradalmi jószágigazgató elnöklése alatt egy szűkebbkörű bizottságnak adták ki véleményadás végett.

— **A nemzeti múzeum termézetrajzi tára** igen ritka és szép marra szaporodott a napokban. Kovács Alajos székesfejevári vasuti főellenőr küldött be egy „jeges kacsa“-t, melyet a velencei tavon lőtt. A madár fehér szárú tollas, csőre szép rózsaszín, fején nagy bóbítást visel, s farka hasonló a fecskéhez. Igen ritkán fordul elő nálunk s eddig csak egy pár darab van, mert hazája az éjszakai jegestenger, a honnan ősz meg tél idején elvándorlik Dél-Európába is. A madarat felnyképezték s a képet megküldik az sjándékosoknak. A milleniumi kiállítás vadászati ekszportjában is kiállítják.

— **A halál oka: gyermekágy.** Eszünkbe jut a zámolyi kisbírő, a ki mint halottkém dr. Brácska aláírásával szokta a halottvizsgálati bizonyítványokat ellátni, a halál oka gyánát pedig, hacsak az illető vízbe nem fullt, mindig „benső nyavala“ szerepelt. Hasonló kaliberű uri ember lehet a nyirbélteki anyakönyvvezető is, a ki a gyermekágyat legalább is olyan epidenciának tartja, mint az ázsiai kolerát, a melyből nincs föltámadás. Ugyanis, mint a levelezőnk által beküldött állami anyakönyvi kivonat bizonyítja, jobb létre szenderült Csorjás Pálné asszonyt ezen „benső nyavala“ szolgáltatta ki az árnyékvilágból. Hát bizony ilyenformán amint a kisbírók szerepelhetnek, mint halottkések, annyi erővel szerepelhetnek, mint a kir. anyakönyvvezetők is és viszont a jegyző urak is. Különb, mint ugyanazon forrásból értesülünk, Nyir-Lugoson a községi képviselőtestület nem engedte meg a jegyzőnek, hogy anyakönyvvezetői hivatalát is viseljen. — Mihálydiiban pedig az anyakönyvvezető kihirdette, hogy a születéseket is először nála kell bejelenteni és aztán, ha akarják, megkeresztelhetik a gyermeket. Ugyancsak Nyir-Bélteken pedig a jegyző, amint meghallja, hogy valahol gyermek született, azonnal oda küldi a kisbíró, hogy menjenek bejelenteni nála, ha pedig először megkeresztelték, úgy anyakönyvi kivonatot követel, hogy az „utónevét“ az állami anyakönyvbe leendő bejegyzés végett igazolják. Ugy látszik az ilyen hatalmaskodó uraknak jó lenne egy kis pótanfolyam a hátukra a spitzbernat helyett.

— **A nádorosatorna társulat** nov. 27-én délelőtt 9 órakor a vármegyeház nagytermében ülést tart. Az ülésen Zichy Nándor gróf fog elnökölni.

— **Spitzbernatos moralista.** Ki hitte volna, hogy a csodabogarak ily faja is létezik, de bizony Bányfi állatseregletében ilyenek is találhatók. Ugyanis Temes-Szent-Andráson, mint lapunknak onnan írták, van egy derék néppárti káplán, a ki a pásztorlevél kihirdetése után igen gyönyörű és alkalmas magyarázatot fűzött ahhoz. Azonban csodák csodája, ez egyszer a spitzbernatos segédjegyző is meghallotta e beszédet, pedig máskor nem szokott nyitlanság hely iránt érdeklődni, csakis a falu koronájára iránt, — hát mondom — ez a segédjegyző is meghallotta e beszédet, magához idézte a hecckáplánt és szakértelemmel e szavakkal formáit rá: „Kérem! ne demoralizálja a népet, ugyanis már elég mélyre sülyedt“. (Ipissima verba). Hát nagyon természetes, hogy a káplán jól megmosta „kollegájának“ a fejét és különösen arra figyelmeztette, hogy ő maga ne sülyedjen mélyebbre, vigyázzon, ha már nem kaphathatja le egészen a horesma padjait, ne is kerályn azok alá. Na de mivel pacifikálni is muszáj, nagyon természetes, hogy a segédjegyző bozút esküdt a káplánnak és Wekerle szakállára megfogadta, hogy mindaddig sem boros, sem sörös, sem palinós flakót nem röpit a falhoz, — ez pedig nagy szó — míg a káplán fejét be nem szüzza. És csakugyan egy hétre rá jött a szolgabírói megidezés, azon ürügy alatt, hogy a fanatikus káplán egy még el nem anyakönyvelt halott temetésén fungált; és a káplán fogta magát és a basa előtt meg nem jelent. Eddig az úgy, bizonyára lesz még folytatása. Annjít azonban mondhatunk, hogy ez csak még jobban a „demoralizáló“ káplánhoz fűsi a népet és a néppártba tereli s így Beszenyi Ferenc, ha csak nem kap hamar valami főispáni székét, a választásánál árván marad.

— **Helyreigazítás.** A „Néppárt győzelmei“ c. szombati cikkünkre vonatkozólag Benedek Ferenc, jászpremontrei püspost úról levelet kaptunk, melyben ő méltósága kijelenti, hogy Kárpáti Kelemen nevű prem. pap az ő rendjében nincs. A nevezett ur, a ki tudvalevőleg liberális programmal lépett fel a megyebizottsági tagválasztások alkalmával, a csornapremontrei rend kötelékébe tartozik.

— **Revolveres végrehajtók.** Tolnavármegye Batta községében a válságos gazdasági viszonyok és a filloxera pusztítása dacára teljes erővel indult meg az adóvégrehajtás. A nép ekkeseredése miatt oly nagy mérvet öltött, hogy a végrehajtók csakis revolverrel fölfegyverkezve mennek a lakásokba behatolni. Gyönyörűságes állapot! S akkor legyen a gazdasztyáli liberális!

— **Körözés.** A mult hó 24-én éjjel Kalmár Ferenc veszprémi lakostól Nagy-Vázsonyban alvásközben egy ismeretlen, dömkötermetű, vöröses bajuszú, magát székesfejevári illetőségű marhajcsárnak nevező egyén, egy réztekóban levő duplafedelű ezüst órat fonott láncsal együtt, mintegy 28 frt értékben elloptott. A veszprémi csendőrszakszparancsnoksága a nevezett egyén körözését kéri.

* **Végzett papnövendék, ki évek óta tanítással sikeresen foglalkozik, jeles bizonyítványokkal, s a mult tanévben is mint nevelő főrangu családnál működött; nevelőséget keres katolikus főúri családnál.** — Cim a kiadóhivatalban.

Irodalom és Művészet.

— **Mirra. Rajzok és elbeszélések** Vázlatok. Irta Kontur Béla. 267 lap, ára 2 frt. Kontur Béla régi ismerőse a magyar olvasó közönségnek, mely mindig tudott lelkesedni az ő könyved, szabatos és rokonszenves előadásáért. Az előttünk fekvő s most megjelent könyvnek tartalma fényt vet szerzője lelki világára s reméljük, épen oly lelkesedéssel fogadja a művelt közönség ezt a munkáját is, mint előbbi egyes cikkei. Meglepi gondolat, nemes és tiszta érzélem, szép nyelvezet jellemzik Kontur előadását s ha eddig kedvelte a közönség, úgy most bizonyára még jobban megfogja kedvelni. Ajánljuk a csines munkát olvasóink becses figyelmébe.

— **A Tatjana-keringő.** Egy rövidke keringővel ejtik lába a főváros és a vidék cigányzenekarai a közönséget. Mi ez? Mi a címe ennek? Ki a szerzője? kérdik mindenütt. A cigány mást nem mondhat, mint: Egy új orosz keringő. — E bájos első hallásra fölbeszélő bűbájos melódiajával eragadó keringő most jelent meg Klerke Ede budapesti zeneműkiadó kiadásában Budapest, Csengery-utca 62. sz. Címe: Tatjana. Valse russe, szerző: Korsky-Ivanovici. Ára 80 kr. Kapható a kiadónál s bármely vidéki zeneműkereskedésben.

— **Az Évszak.** Divat- és kézimunka folyóirat. Rövid fennállása dacára is oly sikert ért el, hogy kiállhatja a versenyt bármely más hasonló irányú lappal és szükségletlené teszi külföldi divatlapok járását. Színes műmelékllete, valamint divatmintái és szépirodalmi mellékllete oly magas színvonalra emelték, hogy bárkinék izlését kielégítöti. Szerkesztője Fáylné Hentaller Marika. Megjelen minden hó 1-én és 16-án. Előfizetési ára egész évre 6 forint, mely összeg Grill Károly kiadó, könyvkereskedő címére, Budapest, Dorottya-utca 2. sz. küldendő.

— **Ungaria.** Magyar-román szemle. E kitűnő folyóirat folyó évi 8. száma változatos tartalommal jelent meg, még pedig az első rész románul, a második rész mint melléklet magyarul. A román részben közli a többek közt Mikszáth „Diplomata“ című novelláját román fordításban. A magyar rész a románok és magyarok viszonyairól érdekes részekben és a művek foglalkozásáról prózában. Előfizetési ára egész évre 6 frt, mely Koleravára, a szerkesztő Moldován Gergely egyet. tanár címére küldendő.

Az ezredéves kiállításról.

Történelmi emlékek.

Vasary Kolos hercegprimás arról értesítette a kiállítás igazgatóságát, hogy Murnik Othmár lambrechtii apát az ő közvetítésére megadta az engedélyt arra, hogy a mária-celli templom főbejárata fölött levő középkori és Nagy Lajos királynak egyik csatáját ábrázoló domborművet lemásolják és a tört. főcsoportban bemutassák. A történelmi főcsoport igazgatósága ehhez képest megette a szükséges intézkedéseket.

Az igazgatóság felkérte továbbá a krakói longyel muzeumot Báthory István siremlékének lemásoltatására.

Eger város hatósága Dobó István nagyérdékű siremlékét a kiállításon eredetiben fogja bemutatni.

A külügyminiszter közvetítésével tovább lépések történtek az iránt, hogy a turini olasz királyi fegyver-gyűjteményben, valamint a flórenci és bolognai muzeumokban levő magyar vonatkozású hadtörténelmi emlékeket a kiállítás számára megnyerjük.

Ezen kívül számos kiváló hazai főúr és műgyűjtő kincseinek ismert jeles darabjait kérte ki a történelmi főcsoport igazgatósága a kiállítás számára s az érdekelték körében kérése teljesítésére nézve mindenütt a legnagyobb előzékenységgel és készséggel találkozik.

A kiállítási terület elzárása.

Az igazgatóság megkereste a főváros tanácsát aziránt, hogy a kiállítási területen keresztül az Erzsébet királyné útjára vezető társaskocsi közlekedést '896. évi január elsőjével szüntesse meg. Ezzel egyidejűleg a kiállítási területen a közforgalomból kivonják s csak azoknak lesz megengedve a területre lépés, a kiknek ott tényleg dolguk lesz.

Állandó virágoskert a kiállítás korzóján.

A kiállítási korzó területén a kiállítás egész tartama alatt állandó eleven műkertészeti és virágkiállítás lesz. Az igazgatóság felkérésére ugyanis több elsőrendű hazai műkertészünk a korzót felosztotta maga között s mindegyik egy-egy részen tavaszi és nyári virágokat fog tenyészteni az idény egész tartama alatt, úgy, hogy a korzónak ama részei, melyek nem a közlekedésnek vannak szánva, a legragyogóbb virág pompában fognak diszteni a kiállítás egész tartama alatt.

Ebben a virágos versenyben a következők fognak résztvenni:
Mühle Vilmos Teemesvár,
Weber Károly,
Seyderhalm Ernő,
Reinboth Béla,
Szelvár József, műkertészek Budapesten. A kertészeti díszítésekhez hozzájárulnak Emich Gusztáv és Mauthner Ödön.

Automaták a kiállításon.

A kereskedelmi miniszter a napokban irta alá azt a szerződést, amely most alakult „Magyar automata-gyár és kölcsönző részvénytársaság”-nak megadja a jogot, hogy a kiállítás területén, posta és táviró hivatalokban és vasúti állomásokon különféle ön-működő árusító gépeket állíthasson fel. A vállalkozók azonkívül, hogy a kiállítási alapnak 80.000 forintot fizetnek, tartoznak Budapesten vagy a közelben egy automata-gyárat alapítani, s a kiállítási automatákban

esakis magyar gyártmányú iparcikkeket árulhatnak s több közhasznú intézetnek, így a mentőknek is, a tiszta jövedelemből részt tartoznak adni. A kiállítás területén 300 ilyen önműködő gépet állítanak fel, amelyekben a legkülönfélébb (de csakis magyarországi) iparcikkeket fognak árulni.

Közgazdaság.

— Eltitkolt idegen buza. Érdekes, de egyszerűsággal szomorú jelensége a kormány közgazdasági politikájának, hogy a románából behozott buzát csak úgy suttomban adják el a budapesti piacon s arról sem a miniszteri tőzsde biztosok, sem pedig a tőzsde hivatalosan nem tudnak semmit. Eddig a vétel és eladás bejelentésére senkit sem köteleztek s oly sok visszaélések történtek és történnék, melyek által a magyar gazdaközönség roppantul károsodik, hanem helyette, mint minden téren, úgy itt is, a zsidó spekulánsok zsebelik a hasznat, míg a magyar gazdának koppan. Hisz tudhatja mindenki, hogy a börze a zsidók kezében van s az ő eljárásukkal szemben a kormány szemet huny. A „Hazánk” keddi számában nyílt levelet intéz a tőzsde miniszteri biztósaihoz, melyben az ott történő visszaélésekre figyelmezteti őket. Kíváncsiak vagyunk lesz-e a felszólításnak eredménye.

— A mezőgazdasági statisztika. Somogy megye lengyel tőltői járásának tanítóit minden megkerésés nélkül a mezőgazdasági statisztika adatainak összeírására ügynökökké nevezte ki a járás főszolgabírája. A tanácskozásra beidézett tanítókat a tiszteletbeli időrabló foglalkozást nem fogadták el, a mit nagyon helyesen tettek, utóvégre senki sem kényszerítheti őket arra hogy szép, de amugy is nehéz missziójukon kívül szabad idejüket a főbíró szolgálatában töltsék el — tiszteletbeli megbízásokkal. Egy plébános pedig, a ki hasonló megbízást kapott a főszolgabírótól, ezt azon helyes és követésre méltó indokolással utasította vissza, hogy ő mint róm. kath. pap nem tesz szívességet az egyházat üldöző liberális kormánynak.

— A vám- és kereskedelmi szerződés megnyitása. A szatmár megyei gazdasági egyesület most nyilatkozott a vám- és kereskedelmi szerződések megújításának tárgyában s javaslatait 7 pontban foglalja össze. Felemelendőnek tartja a vámot s az autonóm vámtarifát, revidálni javasolja. Nagyobb befolyást ajánl a magyar kormánynak az oszt. magy. bankra. Szabályozni véli a konzulátusok ügykörét a magyar mezőgazdasági érdekek szolgálatára.

— Állami kedvezmény szőlőtermelőknél. A pénzügyminiszter hozzáintézt kérdés folyán kijelentette, hogy szőlősgazdák házi fogyasztásra szánt saját termésű borainak a kedvezményes adótétel alá vonása nem szól csupán az új termésre, hanem az esetleges készletre is kiterjedt és a kedvezmény igénybevétele iránti bejelentés a szüret után azonnal eszközölhető. Az a körülmény, hogy valaki egy vagy több éven keresztül a kedvezményt nem vette igénybe, nem fosztja meg attól, hogy a kérdéses évekről fenmaradt saját termésű borait a kedvezményes adótétel mellett fogyaszthassa. Ha valaki a kedvezményes évben megszűnik szőlősgazda lenni, az év végeig élvezetében marad ugyan a kedvezménynek, de azontul nem lehet igénye esetleg még megmaradt saját termésű borainak a kisebb adótétel alkalmazásával való megadóztatására.

— Huszasok és négykrájárosok vége. A régi husz- és négykrájárosok értékének nemsokára teljesen vége lesz, mert az állampénztárak és hivatalok is csak 1895. évi december hó 31-ig fogadják el beváltás végett s azontul ott sem. Figyelmeztetjük olvasóinkat, ha esetleg ilyeneknek birtokában lennének, iparkodjanak tudni rajtuk.

— A sertésvész hitejedése hazánkban. Hivatalos statisztikai adatok szerint 869 községben pusztít most is Magyarországon a sertésvész, tehát az ország községei közül 7% inficiálva van. Legerősebben inficiált községek a következők: Pestvármegye 100 községgel, Nógrád 78 községgel, Nyitra 56 községgel, Somogy 88 községgel, Gömör- és Kis-Hontmegye 47 községgel. Vas 35 községgel, Fejér 43 községgel, Győr 41 községgel; Pozsony 37 községgel, Zala 29 községgel. Bars 31 községgel, Sopron 26 községgel, Komárom 50 községgel, Esztergom 28 községgel, Bács-Bodrog 27 községgel, Hont 25 községgel, Baranya 23 községgel, Moson 21 községgel. A járványmentes megyék száma tehát 33, vagyis az összes vármegyéhez viszonyítva 52%.

— Sertésvész. Lapunknak jelentik Várpalatáról, hogy ott a sertésvész járványosan fellépett. Az övintézkedések a kellő időben megtétettek.

Szerkesztői üzenetek.

Nagyon kérjük katolikus hit-rokonainkat, hogy csak olyan lapokra adják pénzüket, amelyek katolikus meggyőződésünket tisztelik. Ne támogassuk bűnrészességgel a zsidó sajtót, amely garasainkból palotákat emel-tet, de uton-utjelen pellenégre állítja hitűnket és arcul veri katolikus hit-elveinket.

T. I. Z. Motesic. Szept. 30-ig rendben. — Kath. Mór. Jász-Jákóhalma. Dec. 31-ig rendben. — Zs. I. Eger. Dec. 31-ig rendben.

Telefon-iroda 51. sz.

Telefon-raktár 69. sz.

BERNSTEIN és KÁLDOR

tüzifa-, kőszén- és pirszén- (Coax) raktára, a vasúti indóház mellett.

A közelgő téli idényre van szerencsénk

tüzifa, kőszén és pirszén (Coax)

raktárunkat ajánlani.

Porosz szén és Coax kívánatra 50 kilós zsákokban szállítatik.

Tisztelettel

Bernstein és Káldor.

Kitünő házi koszt

kapható alulírott nál; úgy *urak* házhoz járva, valamint házon kívül hordva

a legelőnyösebb feltételek mellett bérelhetni

Özv. Gack Henriknénél,

Iskola-utca 7. sz. I. em.

Van

utánzott „TOKAJI COGNAC». Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly rosszak és így még a legkisebb összeget sem érik meg. — Ezen rt ktelen utánzatok könnyen felismerhetők, mert

1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **TOKAJ VROS CZIMEREVEL** nincsenek ellátva:

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI

TOKAJBAN.

VÉDJEGYE
COGNAC GYÁRNAK

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC

TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

az

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893/94. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725130 liter bort használt fel.

A fenti eredeti Tokaji Cognac kapható:

Ács Albert ur gyógyszeráróban,

Berényi Már urnál,

Deutsch A. F.

Destek Adolf

Hoffmann Lajos

Imrich Viktor ur gyógyszeráróban,

Karl János és Fia uraknál,

Kovács Pál

Molnár Adolf

Pisly László

Ráth Bertalan

Reimann Ignác

Schwarz S.

Reinits Lipót

urnál,

"

"

"

"

"

"

15. Tóti Gyula urnál.

Helyi ügynök: BERGMANN és FIA cég.

Vasuti új menetrend.

Érvényes 1895. szeptember hó 16-ától.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul

Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.

Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul

Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.

Délelőtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul

Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.

Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul

Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.

Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul

Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul

Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.

Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul

Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.

Délután 5 ó. 25 p. személyvonat indul

Székesfejérvárra érkezik 7 ó. 39 p.

Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul

Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.

Este 9 ó. 25 p. indul

Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éjjel.

Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.

Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Új-Szönyre felé:

Délelőtt 10 ó. teherv. szem. száll. indul

Új-Szönyre érkezik 2 ó. 46 p.

Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul

Új-Szönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Új-Szönyből Székesfejérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul

Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.

Délelőtt 11 ó. 27 p. személyvonat indul

Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfejérvárról Nagy-Kanizsára felé:

Délelőtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul

Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.

Délután 4 ó. 33 p. vegyesvonat indul

Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.

Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul

Nagy-Kanizsára érkezik 12 ó. 10 p.

Éjjel 11 ó. 43 p. indul

Nagy-Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Székesfejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul

Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.

Reggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul

Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 10 p.

Délután 2 ó. 0 p. indul

Székesfejérvárra érkezik 6 ó. este.

Éjjel 12 ó. 15 p. indul

Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Reggel 5 ó. 20 p. vegyesvonat indul

Veszprémbe érkezik 8 ó. 1 p. reggel.

Délelőtt 9 ó. 34 p. személyvonat indul

Veszprémbe érkezik 10 ó. 59 p.

Kis-Czellbe érkezik 1 ó. 17 p.

Délután 1 ó. 35 p. indul

Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.

Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.

Este 9 ó. 27 p. vegyesvonat indul

Veszprémbe érkezik 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Reggel 4 ó. 19 p. vegyesvonat indul

Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 0 p.

Délelőtt 7 ó. 8 p. indul

Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 30 p.

Délután 4 ó. 48 p. személyvonat indul

Székesfejérvárra érkezik 5 ó. 35 p.